

Opinia

do ustawy o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw (druk nr 1130)

I. Cel i przedmiot ustawy

Opiniowana ustawa nowelizuje: ustawę z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych, ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, ustawę z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz ustawę z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Celem nowelizacji Kodeksu spółek handlowych jest ułatwienie i przyspieszenie zakładania spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, a także uproszczenie związanej z tym procedury.

Zgodnie z dodawanym do Kodeksu spółek handlowych art. 157¹ § 1 umowa spółki z o.o. będzie mogła być zawarta również przy wykorzystaniu wzorca umowy spółki, który będzie udostępniany w systemie teleinformatycznym. Od strony technicznej zawarcie umowy będzie polegało na wypełnieniu odpowiedniego formularza. Umowa spółki z o.o. zostanie zawarta z chwilą wprowadzenia do systemu teleinformatycznego wszystkich danych koniecznych do zawarcia umowy i po opatrzeniu jej, pod rygorem nieważności, podpisem elektronicznym (nie będzie to musiał być bezpieczny podpis elektroniczny weryfikowany przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu). Dodawane rozwiązanie nie oznacza, iż nie będzie możliwe zawarcie umowy spółki z o.o. w tradycyjny, dotychczasowy sposób (w formie aktu notarialnego). Nowy sposób zawarcia umowy jest bowiem rozwiązaniem fakultatywnym, przewidzianym dla tych uczestników obrotu prawnego, którym odpowiadał będzie określony przez Ministra Sprawiedliwości, w drodze rozporządzenia, wzorzec umowy (ingerencja w treść wzorca umowy będzie niedopuszczalna).

Zmiana umowy spółki z o.o. zawartej przy wykorzystaniu wzorca umowy będzie dopuszczalna po zarejestrowaniu spółki. Niemniej wymagać to będzie formy aktu notarialnego.

Na pokrycie kapitału zakładowego spółki z o.o., której umowa zostanie zawarta przy wykorzystaniu wzorca umowy, będzie można wносить wyłącznie wkłady pieniężne. Natomiast podwyższenie kapitału zakładowego dokonywane po wpisie spółki do rejestru będzie mogło być pokryte również wkładami niepieniężnymi. Pokrycie kapitału zakładowego będzie musiało nastąpić nie później niż w terminie siedmiu dni od dnia wpisu spółki do rejestru.

W dodawanych do art. 167 § 4 i 5 ustawodawca określił katalog dokumentów, które trzeba będzie dołączyć do zgłoszenia spółki z o.o. związanej przy wykorzystaniu wzorca umowy do Krajowego Rejestru Sądowego oraz katalog dokumentów, które zarząd takiej spółki będzie obowiązany złożyć do sądu rejestrowego w terminie 7 dni od dnia jej wpisu do rejestru. Ponadto dodano do Kodeksu spółek handlowych przepis, w myśl którego pisma i zamówienia handlowe składane w formie papierowej i elektronicznej przez taką spółkę, a także informacje na jej stronach internetowych powinny, do czasu pokrycia kapitału zakładowego, zawierać także informację, że wymagane wkłady na kapitał zakładowy nie zostały wniesione.

Dodawany do Kodeksu postępowania cywilnego art. 694³ § 3a przewiduje, iż w przypadku złożonego drogą elektroniczną wniosku o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego spółki z o.o., której umowę zawarto przy wykorzystaniu wzorca umowy nie obowiązują zasada, iż wniosek złożony do sądu rejestrowego drogą elektroniczną musi być opatrzony bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu. W odniesieniu do takich wniosków wystarczający będzie podpis elektroniczny. Natomiast w dodawanym do tej ustawy art. 694³ § 3a przyjęto, iż do złożonego przez pełnomocnika wniosku o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego spółki z o.o., której umowę zawarto przy wykorzystaniu wzorca umowy można będzie nie dołączać pełnomocnictwa. W takim przypadku pełnomocnik będzie obowiązany powołać się na pełnomocnictwo w zgłoszeniu, wskazując: jego datę, zakres, osoby udzielające oraz status pełnomocnika (adwokat, notariusz lub radca prawny).

Nowelizacja ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym zmierza do tego, aby m.in.:

- 1) elektroniczny katalog dokumentów spółek prowadzony przez Centralną Informację Krajowego Rejestru Sądowego obejmował również dokumenty dotyczące zawiązania i zgłoszenia spółki z o.o., której umowę zawarto przy wykorzystaniu wzorca umowy;

- 2) przy pierwszej zmianie umowy spółki z o.o. zawiązanej przy wykorzystaniu wzorca umowy zarząd tej spółki miał obowiązek złożyć do sądu rejestrowego tekst jednolity umowy spółki sporządzony w formie notarialnej;
- 3) złożony drogą elektroniczną wniosek o zarejestrowanie spółki z o.o. zawiązanej przy wykorzystaniu wzorca umowy nie musiał być opatrywany bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu; w myśl nowelizacji wystarczy podpis elektroniczny, który będzie spełniał wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości;
- 4) nieopłacony wniosek o wpis spółki z o.o. zawiązanej przy wykorzystaniu wzorca umowy, złożony drogą elektroniczną, nie wywoływał skutków;
- 5) zasada tzw. jednego okienka nie obowiązywała w przypadku złożenia wniosku o wpis spółki z o.o. zawiązanej przy wykorzystaniu wzorca umowy;
- 6) sąd rejestrowy rozpoznawał wniosek o wpis spółki z o.o. zawiązanej przy wykorzystaniu wzorca umowy w terminie jednego dnia od daty jego wpływu;
- 7) w Krajowym Rejestrze Sądowym zamieszczana była wzmianka o niewniesieniu wkładów na pokrycie kapitału zakładowego.

Celem nowelizacji ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych jest wyłączenie w odniesieniu do wniosku o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego spółki z o.o. zawiązanej przy wykorzystaniu wzorca umowy przepisów umożliwiających zwolnienie z opłaty sądowej podmiotu, który złożył drogą elektroniczną taki wniosek.

Ustawa wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2012 r.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Sejm uchwalił ustawę na 85. posiedzeniu w dniu 25 lutego 2011 r. Projekt ustawy był przedłożeniem rządowym. W trakcie prac w Sejmie m.in.:

- 1) uściślono na czym od strony technicznej polega zawarcie umowy spółki z o.o. przy wykorzystaniu wzorca umowy;
- 2) wskazano, iż nieopatrzona umowa spółki z o.o. zawartej przy wykorzystaniu wzorca umowy podpisem elektronicznym spełniającym określone ustawą warunki skutkować będzie nieważnością umowy;
- 3) wskazano jednoznacznie, iż podwyższenie kapitału zakładowego dokonywane po wpisie spółki do rejestru może być pokryte wkładami pieniężnymi i niepieniężnymi;
- 4) skorelowano art. 163 pkt 2 Kodeksu spółek handlowych z dodawanym do tej ustawy art. 158 § 1¹;

- 5) rozszerzono katalog dokumentów, które w postaci elektronicznej (na formularzach) będą załączane do zgłoszenia spółki do sądu rejestrowego; przyjęto, iż do zgłoszenia załączać się będzie również oświadczenie wszystkich członków zarządu opatrzone podpisem elektronicznym, że wkłady pieniężne na pokrycie kapitału zakładowego zostały przez wszystkich wspólników w całości wniesione, jeżeli wkłady te zostały wniesione najpóźniej w chwili zgłoszenia spółki;
- 6) wyeliminowano z Kodeksu postępowania cywilnego przepis, który stanowił, iż wpisy z urzędu dokonywane przez sąd na podstawie art. 12 ust. 2, art. 20 ust. 3, art. 41 pkt 4 i 5, art. 44 ust. 1 pkt 5, art. 46 ust. 2, art. 55 i art. 60 ust. 1 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz wpisy dokonywane przez sąd na podstawie art. 41 pkt 1 i 2 tej ustawy są wolne od opłat sądowych;
- 7) uściślono co ustawodawca rozumie pod pojęciem "danych umożliwiających weryfikowanie tożsamości";
- 8) dodano do ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym przepis, który będzie podstawą wykreślenia z Krajowego Rejestru Sądowego wzmianki o tym, iż kapitał zakładowy spółki z o.o. zawartej przy wykorzystaniu wzorca umowy nie został pokryty.

III. Uwagi szczegółowe

- 1) art. 1 pkt 1, art. 157¹ § 2 – z uzasadnienia do projektu ustawy można wnosić, iż umowa spółki z o.o. zostanie zawarta skutecznie z chwilą wprowadzenia do systemu teleinformatycznego wszystkich danych koniecznych do zawarcia umowy i po opatrzeniu ich podpisem elektronicznym (wprowadzeniu do systemu teleinformatycznego niezbędnych danych identyfikujących zakładających spółkę). Oznacza to, iż do momentu, aż wszystkie niezbędne dane nie zostaną do systemu wprowadzone nie ma mowy o zawarciu umowy (proces zakładania nie zakończy się sukcesem). Mając to na względzie trudno mówić o ważnej albo nieważnej umowie w związku z jej podpisaniem albo niepodpisaniem. W przypadku umowy zawieranej przy wykorzystaniu wzorca, jak można wnosić z uzasadnienia, niezłożenie podpisu elektronicznego będzie miało skutek taki, że umowa nie zostanie w ogóle zawarta. Skorzystanie z wzorca umowy w celu zawarcia umowy spółki w inny sposób niż wypełnienie formularza i jego podpisanie oznaczało będzie konieczność zastosowania przy zawieraniu spółki przepisów Kodeksu spółek handlowych dotyczących tradycyjnego sposobu zawierania takiej spółki, w tym przepisów o formie umowy.

Wydaje się, iż w art. 157¹ § 2 ustawodawca formułuje raczej jeden z warunków skutecznego zawarcia umowy w wykorzystaniem wzorca, aniżeli określa skutek niezłożenia podpisu.

Zakładając trafność powyższej interpretacji należałoby rozważyć poprawkę, której istotą byłoby ujęcie w art. 157¹ § 2 strony "technicznej" zawierania umowy spółki przy wykorzystaniu wzorca (wymagało to będzie również modyfikacji § 1 tego artykułu).

Dążąc do zapewnienia jednoznaczności regulacji kodeksowej należałoby też rozważyć dodanie przepisu przesadzającego o tym, od którego momentu mamy do czynienia ze skutecznie zawartą umową spółki.

Jednocześnie należałoby rozważyć modyfikację przepisu upoważniającego zawartego w dodawanym do ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym art. 19 ust. 7 i w konsekwencji dodanie do Kodeksu spółek handlowych brakujących przepisów upoważniających.

Rozporządzenie jest aktem wykonawczym do ustawy (aktem o charakterze wtórnym). Powiązane ono musi być z ustawą nie tylko kompetencyjnie, ale także funkcjonalnie. Oznacza to, iż rozporządzenie wydaje się w celu wykonania ustawy delegującej kompetencję do jego wydania. Zgodnie z zasadami techniki prawodawczej oraz poglądami doktryny, niedopuszczalne jest formułowanie przepisów upoważniających do wykonania określonej ustawy w innym akcie normatywnym (innej ustawie). W analizowanym przypadku przepisy wykonawcze do Kodeksu spółek handlowych sformułowane zostaną w rozporządzeniu do ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym. Dotyczy to m.in. wymagań dotyczących podpisu elektronicznego, czy też zasad korzystania z systemu teleinformatycznego i podejmowania w tym systemie czynności związanych z zawiązaniem spółki (uregulowanie tych kwestii w rozporządzeniu do ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym, mimo że przewidziane w projekcie rozporządzenia dołączonym do projektu ustawy, będzie niedopuszczalne ponieważ wykracza poza zakres delegacji ustawowej zawartej w dodawanym do wspomnianej ustawy art. 19 ust. 7). Należy przy tym zwrócić uwagę, iż ustawodawca formułując przepisy upoważniające postępuje niekonsekwentnie, wzorzec umowy określony zostanie bowiem w Kodeksie spółek handlowych. Adresat tym samym zostanie zmuszony do "poszukiwania" właściwych przepisów wykonawczych do Kodeksu w całym systemie prawnym. Instrumentarium prawne niezbędne do stosowania Kodeksu będzie bowiem zawarte w akcie wykonawczym do innej ustawy. Stoi to w sprzeczności z nakazem zapewnienia komunikatywności systemu prawnego w aspekcie wyszukiwawczym. Mając

powyższe na względzie należy stwierdzić, że przepisy wykonawcze związane zawieraniem umowy z wykorzystaniem wzorca powinny być wydane na podstawie upoważnienia zawartego w Kodeksie, natomiast przepisy wykonawcze związane z rejestrowaniem spółki w ustawie o Krajowym Rejestrze Sądowym.

Propozycja poprawek:

- w art. 1 w pkt 1, w art. 157¹:
  - a) w § 1 skreśla się wyrazy "i wymaga wypełnienia formularza umowy zawartego w tym systemie",
  - b) § 2 otrzymuje brzmienie:

"§ 2. Zawarcie umowy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością przy wykorzystaniu wzorca umowy wymaga założenia konta w systemie teleinformatycznym, wypełnienia formularza umowy zawartego w tym systemie i opatrzenia umowy podpisem elektronicznym.
  - c) po § 2 dodaje się § ... w brzmieniu:

"§ .... Umowa, o której mowa w § 1, zawarta jest po wprowadzeniu do systemu teleinformatycznego wszystkich danych koniecznych do jej zawarcia i z chwilą opatrzenia ich podpisem elektronicznym.";

-
- w art. 1 w pkt 1, w art. 157¹ dodaje się § 5 w brzmieniu:

"§ 5. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia, tryb zakładania konta w systemie teleinformatycznym, sposób korzystania z systemu teleinformatycznego i podejmowania w nim czynności związanych z zawiązaniem spółki z ograniczoną odpowiedzialnością przy wykorzystaniu wzorca umowy oraz wymagania dotyczące podpisu elektronicznego osób zawierających umowę takiej spółki oraz osób podpisujących listę wspólników i oświadczenie o wniesieniu wkładów na pokrycie kapitału zakładowego (dane umożliwiające weryfikowanie tożsamości), mając na względzie ułatwienie zakładania spółek, potrzebę zapewnienia sprawności postępowania oraz ochrony bezpieczeństwa i pewności obrotu gospodarczego, a także zabezpieczenia danych zgromadzonych w systemie, w tym danych osobowych.";

- w art. 3 w pkt 3:

a) w ust. 2b po wyrazach "innym podpisem elektronicznym" dodaje się wyrazy ", który spełnia wymagania dotyczące podpisu elektronicznego osób zawierających umowę takiej spółki",

b) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

"7. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb złożenia wniosku o wpis do Rejestru spółki, o której mowa w art. 8a ust. 1 pkt 6, mając na względzie ułatwienie rejestracji spółek, potrzebę zapewnienia sprawności postępowania, a także zabezpieczenia danych zgromadzonych w systemie, w tym danych osobowych.";

2) art. 1 pkt 1, art. 157¹ § 3 – zgodnie ze zdaniem pierwszym analizowanego przepisu pierwszej i kolejnych zmian umowy spółki zawartej przy wykorzystaniu wzorca umowy dokonywać się będzie w formie aktu notarialnego. Stanowi to odstępstwo od zasady przyjętej w odniesieniu do spółek z o.o. zawieranych w tradycyjny sposób. Zgodnie bowiem z art. 255 § 3 Kodeksu spółek handlowych uchwałę wspólników w sprawie zmiany umowy zamieszcza się w protokole sporządzonym przez notariusza. Postawienie warunku, iż każda zmiana umowy spółki zawartej przy wykorzystaniu wzorca umowy ma następować w formie aktu notarialnego, z jednej strony w sposób nieuzasadniony różnicuje sytuację spółek powstałych w uproszczony sposób i spółek, które zostały utworzone w sposób tradycyjny, z drugiej zaś, jak wskazuje prof. A. Kidyba, może w przyszłości rodzić problemy praktyczne. Zgodnie z art. 92 § 1 pkt 7 ustawy z 14 lutego 1991 r. - Prawo o notariacie akt notarialny musi być odczytany, przyjęty i podpisany przez strony. "W związku z tym, aby wypełnić wymogi formalne, notariusz musiałby albo udawać się z kurendą do każdej z osób uprawnionych do głosowania poza zgromadzeniem wspólników, albo odbierać od każdej z osób głos oddany na piśmie i następnie na tej podstawie sporządzić protokół, co z kolei wymagałoby obecności wszystkich głosujących przy odczytywaniu i podpisywaniu protokołu"¹. W przeciwnym razie nie będzie spełniony warunek formy aktu notarialnego. W związku z tym należałoby rozważyć stosowanie art. 255 również przy zmianie umowy spółki zawartej przy

---

¹ A. Kidyba, Komentarz bieżący do art. 255 kodeksu spółek handlowych, LEX/el. 2011.

wykorzystaniu wzorca umowy albo odniesienie art. 157¹ § 3 wyłącznie do pierwszej zmiany takiej umowy (przyjmując, iż każda kolejna zmiana następowała będzie na zasadach ogólnych właściwych wszystkim spółkom z o.o.).

Ponadto analizując zdanie drugie w art. 157¹ § 3 należy mieć na uwadze, iż sporządzenie tekstu jednolitego jest czynnością techniczną niemającą wartości normatywnej (niekreującą nowej sytuacji prawnej), która polega na "nałożeniu" zmian na tekst pierwotny (z nadaniem mu waloru pierwotności) i w związku z tym niezasadne wydaje się, aby wspólnicy musieli podejmować uchwałę w tym przedmiocie. Wspólnicy decydują o zakresie zmiany, natomiast notariusz powinien zadbać o to, aby zmiana taka była naniesiona na tekst pierwotny właściwie i umieszczona w protokole.

Propozycja poprawki (przy założeniu, iż przy zmianie umowy spółki zawartej przy wykorzystaniu wzorca umowy stosowany będzie art. 255 Kodeksu spółek handlowych):

- w art. 1 w pkt 1, w art. 157¹ w § 3:

a) w zdaniu pierwszym skreśla się wyrazy "i wymaga formy aktu notarialnego",

b) zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

"Przy pierwszej zmianie umowy spółki w protokole sporządzonym przez notariusza umieszcza się tekst jednolity umowy spółki.";

albo

Propozycja poprawki (przy założeniu, iż art. 157¹ § 3 odnosi się wyłącznie do pierwszej zmiany umowy spółki zawartej przy wykorzystaniu wzorca umowy):

- w art. 1 w pkt 1, w art. 157¹ w § 3:

a) w zdaniu pierwszym wyrazy "Zmiana" zastępuje się wyrazami "Pierwsza zmiana",

b) zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

"Przy pierwszej zmianie umowy spółki w protokole sporządzonym przez notariusza umieszcza się tekst jednolity umowy spółki.";

3) art. 1 pkt 2, art. 158 § 1¹ – mając na względzie zasady techniki dotyczące konstruowania jednostek redakcyjnych w akcie normatywnym (§ 55 ust. 3 i 4 Zasad techniki prawodawczej) oraz czytelność dodawanych przepisów, należałoby zdanie drugie w art. 158 § 1¹ wyłączyć do odrębnego ustępu. Zdanie to dotyczy bowiem innej sytuacji niż ta, o której mowa w zdaniach pierwszym i trzecim (pokrycie kapitału zakładowego nowo

tworzonej spółki). W zdaniu tym jest bowiem mowa o pokrywaniu podwyższenia kapitału zakładowego dokonanego po wpisie spółki do rejestru.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 2:

- a) w zdaniu wstępnym po wyrazach "§ 1¹" dodaje się wyrazy "i 1²",
- b) w § 1¹ skreśla się zdanie drugie,
- c) dodaje się § 1² w brzmieniu:

"§ 1². Podwyższenie kapitału zakładowego dokonywane po wpisie spółki, której umowę zawarto przy wykorzystaniu wzorca umowy do rejestru może być pokryte wkładami pieniężnymi lub niepieniężnymi.";

- 4) art. 2 pkt 1 lit. a, art. 694³ § 3a (*Kodeks postępowania cywilnego*) – przepis ten przewiduje wyjątek od zasady, iż wnioski w postępowaniu rejestrowym składane do sądu rejestrowego drogą elektroniczną muszą być opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym. Przyjęto, iż wniosek złożony drogą elektroniczną o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego spółki z o.o., której umowę zawarto przy wykorzystaniu wzorca umowy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością udostępnianego w systemie teleinformatycznym **powinien być** opatrzone podpisem elektronicznym. Redakcja tego przepisu nie została skorelowana z analogiczną zmianą dokonywaną w ustawie o Krajowym Rejestrze Sądowym, w której mówi się iż wnioski takie **mogą być** także opatrzone innym podpisem elektronicznym. Powtarzanie w dwóch aktach normatywnych identycznych norm (przepisów, w których te normy są zakodowane) jest niezgodne z zasadami techniki prawodawczej (§ 4 ust. 1 Zasad techniki prawodawczej) i nie powinno mieć miejsca. Niemniej skoro ustawodawca zdecydował się powtórzyć tę samą normę w dwóch różnych aktach prawnych powinien to zrobić dokładnie, tak aby wyeliminować ewentualne wątpliwości interpretacyjne w praktyce. W analizowanym przypadku pojawić się może pytanie, dlaczego w ustawie o Krajowym Rejestrze Sądowym wyraźnie dopuszcza się bezpieczny podpis elektroniczny, a w Kodeksie postępowania cywilnego nie (należy to dopiero wyinterpretować, nie każdy adresat będzie w stanie sprawnie posługiwać się wnioskowaniem *a maiori ad minus*).

Propozycja poprawki (przy założeniu przyjęcia poprawek z pkt 1):

- w art. 2 w pkt 1 w lit. a, w § 3a wyrazy "powinien być opatrzony podpisem elektronicznym" zastępuje się wyrazami "może być także opatrzony innym podpisem elektronicznym, który spełnia wymagania dotyczące podpisu elektronicznego osób zawierających umowę takiej spółki";

albo

Propozycja poprawki (w przypadku nieprzyjęcia poprawek z pkt 1):

- w art. 2 w pkt 1 w lit. a, w § 3a wyrazy "powinien być opatrzony" zastępuje się wyrazami "może być opatrzony również innym";

- 5) art. 2 pkt 1 lit. c, art. 694⁴ § 4 – w związku z dodawanym przepisem nasuwa się pytanie, co ustawodawca rozumie pod pojęciem "dokumenty dotyczące utworzenia spółki, o której mowa w art. 694³ § 3a, i złożenia wniosku o jej wpis" do Rejestru. Jeżeli są to dokumenty, o których mowa w dodawanym do art. 167 § 4 Kodeksu spółek handlowych, to kierując się § 4 ust. 1 Zasad techniki prawodawczej nie należy dodawać takiego przepisu do Kodeksu postępowania cywilnego (w ustawie nie powtarza się przepisów zawartych w innych ustawach). Jeżeli uznane zostanie za celowe pozostawienie dodawanego przepisu należałoby rozpatrzyć sformułowanie go analogicznie do obowiązującego art. 694⁴ § 2 (regulując analogiczne kwestie ustawodawca powinien stosować analogiczną technikę).

Propozycja poprawki (przy założeniu, iż wolą ustawodawcy jest dodanie przepisu do Kodeksu postępowania cywilnego; w przypadku nieprzyjęcia poprawek z pkt 1 propozycja ulegie modyfikacji):

- w art. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

"2) w art. 694⁴ po § 2 dodaje się § 2¹ w brzmieniu:

"§ 2¹. Dokumenty, o których mowa w § 1, dotyczące spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, o której mowa w art. 694³ § 3a, składane drogą elektroniczną, mogą być także opatrzone innym podpisem elektronicznym spełniającym wymagania dotyczące podpisu elektronicznego osób zawierających umowę takiej spółki.";

6) art. 1 pkt 1 lit. a – dodając nowe przepisy do Kodeksu postępowania cywilnego ustawodawca oznaczał je zazwyczaj stosując indeks górny. W opiniowanej ustawie ustawodawca oznaczył dodawane paragrafy stosując tzw. technikę literową. Dążąc do ujednoczenia sposobu oznaczania jednostek redakcyjnych w Kodeksie należałoby rozważyć sformułowanie niżej zaproponowanej poprawki techniczno-legislacyjnej.

Propozycja poprawki:

- w art. 2 w pkt 1:
  - a) w lit. a:
    - w zdaniu wstępnym wyrazy "§ 3a i 3b" zastępuje się wyrazami "§ 3¹ i 3²" oraz § 3a i 3b oznacza się jako § 3¹ i 3²,
    - w § 3b wyrazy "§ 3a" zastępuje się wyrazami "§ 3¹",
  - b) w lit. b, w § 4 wyrazy "§ 3a" zastępuje się wyrazami "§ 3¹";
- w art. 2 w pkt 2, w § 4 wyrazy "art. 694³ § 3a" zastępuje się wyrazami "art. 694³ § 3¹".

Jakub Zabielski

Główny legislator